

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Rosselló. Pel Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula el Sr. Riudavets.

EL SR. RIUDAVETS I FLORIT:

Gràcies, Sr. President, senyores diputades, senyors diputats. El passat 7 d'octubre del 2004, ara ja fa un any i mig, aquesta cambra aprovava una proposta de resolució, la segona de 76 del Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista, per la qual es va acordar de constituir la Ponència per a la reforma de l'Estatut d'Autonomia. Aquella aprovació va ser l'inici del procés que ha portat al present debat, era l'inici d'un procés que fins aquell moment, per cert, el Partit Popular considerava innecessari, perillós i que no responia als interessos dels ciutadans de les Illes Balears. Malgrat tot, però, la nostra proposta va ser aprovada.

Però el mateix dia, el mateix dia, i això és significatiu, una altra proposta de resolució, la primera, va ser rebutjada, aquesta deia així: *“El Parlament de les Illes Balears proclama que les Illes Balears són una realitat nacional i insta el Govern de les Illes Balears a assumir i defensar aquesta concepció”*.

I és precisament, senyores diputades i senyors diputats, la disparitat d'aquestes dues votacions, una aprovada, l'altra rebutjada, la que ens dóna la clau per entendre el rerafons que ens ha portat a l'actual situació. Perquè en aquest procés de reforma de l'Estatut s'han confrontat dues concepcions antagòniques, per una part els que entenen l'Estatut i la pròpia comunitat autònoma com a una simple qüestió administrativa, com a un mer instrument polític, i els que pensam que l'autonomia i l'Estatut que li dóna carta de naturalesa són passes en la consecució de l'autogovern al qual els pobles de les Illes Balears tenen dret, l'autogovern que és inherent a la nostra existència com a poble, autogovern que ens pertoca i que no és fruit ni ho serà mai d'una concessió graciosa i gracioble.

Perquè, malgrat el que digui el Sr. Huguet, que ho ha dit fa un moment, els drets no s'atorguen, ni la Constitució ni ningú, els drets es tenen, encara que se'ns negui i es prohibeixi en ocasions el seu exercici. Es confronten llavors la concepció de l'Estatut com a una carta atorgada i la concepció de l'Estatut com a un embrió de constitució per a la nostra terra, com el reconeixement d'un dret pels llargs anys negat i perseguit. Pens que al llarg d'aquest debat, més enllà de qüestions conjunturals, més enllà dels legítims posicionaments de partit no hem d'oblidar la raó de fons que és subjacent a tot allò que puguem dir o callar des d'aquesta tribuna. Només si tenim ben present aquesta dicotomia, podem entendre les distintes postures que han exposat els portaveus que m'han precedit en l'ús de la paraula i, sens dubte, només tenint presents aquestes concepcions enfrontades es pot comprendre la nostra postura del nostre grup parlamentari.

I havent fet aquest aclariment inicial, entrem a parlar de la proposta de reforma concreta que avui se'ns presenta i parlem primer de les formes, que després parlarem del fons. Hem de dir de bon principi, per si qualcú no ho tenia clar, que aquesta proposta no és la proposta del nostre Estatut, però és cert que n'hi ha molt de nostre en aquest Estatut, ja que des del començament dels treballs de la ponència parlamentària, des

del primer dia, el nostre grup parlamentari ha presentat múltiples propostes, documents articulats, propostes de transacció, hem presentat propostes articulades de reforma per a tots i cadascun dels títols de l'Estatut. Hem fet tots els esforços possibles per aconseguir un nou Estatut fruit del consens i que avancés significativament en l'autogovern, i això ho hem fet tot sabent de les dificultats que hi hauria perquè s'acceptés el nostre model.

Potser alguns poden considerar que tota aquesta feina ha estat una tasca inútil per la nostra part i fins i tot poden pensar que ha estat una ingenuïtat política, però per a nosaltres és, i perdonin l'expressió ressonant, pur i simple patriotisme, i aquesta serà la nostra opció en el que resta de tramitació.

Perquè els he de dir que en alguns moments vam arribar a creure que l'acord era possible, vam arribar a pensar que tots els partits serien capaços d'obviar els interessos partidistes en ares del superior interès comú, i en això és evident, prou evident, que ens vàrem equivocar. El prop passat dimarts, 25 d'abril, ara fa quinze dies, el Partit Popular ens va llançar un ultimàtum, ens va imposar un tot o res, en una operació que vorejava sinó hi queia de ple en la grolleria política, se'ns comminà a acceptar un text, sense temps per llegir-lo, sense temps per discutir-lo, sense espai per al consens, i és el text que avui es presenta al plenari d'aquesta cambra.

Nosaltres no vam signar aquest text imposat, no ens vam fotografiar portant-lo al registre, no vam voler avalar amb la nostra signatura aquesta maniobra interessada i fredament executada. La coherència política és un valor que es cotitza poc avui en dia, però estic convençut que ser coherents i defensar uns mínims de dignitat, més enllà d'estratègies conjunturals, és un patrimoni del PSM-Entesa Nacionalista que mai no hem de perdre, ni molt manco menysprear, un partit que, per cert, té responsabilitats de govern a nombrosos ajuntaments i també al Consell de Menorca, sense que açò impliqui en cap moment cessió ideològica. Perquè ara ens trobam amb una situació ben estranya, ens trobam amb un text, que, malgrat portar la signatura de tres partits, és la proposta imposada pel Partit Popular que, només pel que he sentit aquí, UM assumeix. Una proposta de mínims que no respon ni de bon tros a les necessitats del poble de les Illes Balears, que no ens treu del furgó de cua del procés autonòmic i que no fa honor al que ens mereixem com a poble, al que ens mereixem per la nostra història, per les nostres senyes d'identitat, pels nostres fets diferencials.

Moltes són les discrepàncies del nostre grup parlamentari respecte del text imposat, podria estar hores analitzant-ho, però no és el cas ni crec que tenguim la possibilitat; parlem només llavors, dels aspectes cabdals i parlem primer d'un tema molt sensible per al nostre grup parlamentari, parlem de la consideració de la llengua catalana, la llengua pròpia de les Illes Balears. La nostra discrepància és clara, defensam la igualtat de les dues llengües oficials a les Illes Balears, defensam l'equiparació de la llengua catalana amb la llengua castellana, no demanam privilegis ni volem imposar res, simplement pretenem que la cooficialitat suposi la igual condició de les dues llengües. Una equiparació que implica, naturalment, el deure de coneixement inherent a l'oficialitat d'una llengua, inherent a l'oficialitat d'una llengua; una equiparació que també suposa que, després de 30 anys de democràcia i 23 d'autonomia hi deixi d'haver ciutadans de primera i ciutadans de segona en funció de la llengua que parlen. Perquè siguem clars, un tractament diferenciat, distints criteris entre les llengües és per fer una discriminació.

Però açò ho va explicar millor del que ho pugui explicar jo un il·lustre menorquí a les pàgines d'un periòdic, escrivia no fa massa Josep Maria Quintana: “Quan nosaltres demanem que les comunitats autònomes que tenen llengua pròpia, no castellana, el coneixement d'aquesta sigui també, com el del castellà, obligatori per a tots els ciutadans, no volem imposar res d'especial o, si més no, no volem imposar res que vagi més enllà del que, per disposició legal, sempre se'ns ha imposat a nosaltres, que coneguem, tot i no ser la nostra llengua pròpia, el castellà.” Doncs bé, açò mateix i res més, que tinguin obligació de conèixer el català, el gallec, el basc, és el que nosaltres demanam als ciutadans que habitin les comunitats autònomes que tenen com a pròpies aquestes llengües. I desenganyem-nos, només aleshores podrem parlar pròpiament de bilingüisme i co-oficialitat.

Queda prou clara, crec, amb aquestes paraules la nostra postura. Potser, ja només cal explicar que, com assenyala el professor Isidor Marí, també a un article recent: “Les conseqüències reals del deure de coneixement de les llengües oficials són bàsicament dues: l'obligació dels poders públics d'assegurar-ne el coneixement en els plans d'estudis oficials i la impossibilitat dels ciutadans d'al·legar incomprensió d'una llengua oficial davant d'una comunicació feta en aquesta llengua”. Res més que açò, però tampoc res manco que açò.

Demanam al Partit Popular que reconsideri la seva postura i aposti per la igualtat entre les llengües. I demanam també, molt especialment al Partit Socialista, que assumeixi la postura que sobre açò ha defensat el seu partit a Catalunya i fins i tot ha defensat el seu partit al Congrés de Diputats i que defensi també aquí, a les Illes Balears, l'equiparació de les dues llengües oficials.

Però bé, passem ja al segon punt important de discrepància. La proposta imposada pel Partit Popular avança, ho hem de reconèixer, ho reconec, en el reconeixement del paper institucional dels consells insulars, però és un avanç, al nostre parer, tímid, confús i avar. Al nostre parer cal que el nou Estatut aclareixi l'arquitectura institucional de les Illes Balears i que en conseqüència les competències pròpies dels consells insulars siguin considerades exclusives, siguin àmpliament detallades i se n'asseguri explícitament el seu finançament. Hem d'acabar d'una vegada per totes amb les ingerències, invasions i interferències del Govern de les Illes Balears en la tasca dels consells insulars. Si una competència és pròpia dels consells hem de deixar ben clar que les úniques capacitats que li resten al Govern, sobre aquesta competència, són la coordinació i les relacions, d'acord amb els consells, amb Madrid, res més. Si no ho tenim clar açò i si no ho deixa clar aquest Estatut no solucionarem el problema i l'enfrontament institucional seguirà sent la tònica general. Vivim a una comunitat pluriinsular i ho hem d'assumir amb totes les conseqüències; només des del respecte al govern de cada illa, només des de la concepció que els consells són els governs de cada illa, només des de la idea que el Govern de les Illes Balears no ho ha de controlar tot, només així podem avançar en la unitat d'un projecte comú dels pobles distints i diversos de les Illes Balears.

I seguint amb els consells insulars, parlem ara del Consell de Formentera. Sense embuts ni cauteles ni mitges paraules, hem de dir que el nostre grup parlamentari en cap moment s'ha oposat a la creació del Consell de Formentera, potser, és cert, no en vèiem gaire la necessitat quan, amb 23 anys d'autonomia, mai no s'ha desenvolupat ni s'ha demanat que es desenvolupés la disposició addicional de l'actual Estatut que permet a

l'Ajuntament de Formentera assumir competències autonòmiques. Però així i tot no ens hi hem oposat, el contrari, hem fet tot el possible per cercar fórmules de consens; quan el problema per l'equilibri territorial, vam posar damunt la taula diverses solucions; quan el problema passà a ser la data de creació, recollírem l'informe de l'Ajuntament de Formentera i vàrem proposar un redactat que va fer possible el consens, el mateix consens que unilateralment va trencar el Partit Popular el dia 22 del mes passat.

I en aquest sentit vull que segueixi la meua intervenció al respecte, la variació de l'arquitectura territorial de la nostra comunitat exigeix consens, exigeix el màxim acord, no es poden prendre decisions d'aquesta envergadura d'una forma unilateral, no es poden prendre si no es volen propiciar fractures indesitjables. Esperam que al llarg de la tramitació parlamentària, i els assegurem que nosaltres farem el possible, com sempre, es torni imposar el seny i el consens sobre un tema tan sensible, però no hem de tancar, aquí dins no hem de tancar els ulls a la realitat, ni tenir por de dir les veritats del barquer: darrera la polèmica generada pel Consell de Formentera hi ha evidents interessos electorals, açò és la realitat i no ho hem d'amagar. Però sens dubte, aquests interessos, per molt legítims que puguin arribar a ser, no han de pesar tant com per bloquejar una reforma estatutària. Senyores diputades i senyors diputats, cal responsabilitat i sentit de país.

I entrem ara ja en un altre tema, en una altra problemàtica, parlem de finançament. Volem deixar ben clar, en primer lloc, que el nostre grup nacionalista i progressista aposta clarament per la solidaritat, volem ser solidaris, però també constatarem que el model de finançament ha de fer possible l'autogovern. Tenim ben clar que el principi d'autonomia financera que, per cert, recull l'article 156 de la Constitució, és requisit indispensable per poder exercir efectivament el nostre autogovern. Avui és àmpliament acceptat per tots els grups d'aquesta cambra, però no sempre ha estat així, que les Illes Balears pateixen una endèmica discriminació fiscal, som, amb diferència, la comunitat que més aporta a les arques estatals sense que aquesta aportació es vegi compensada abastament des de l'Estat.

Malauradament, la proposta que avui discutim no soluciona ni hi fa prop el problema, es limita a intentar garantir més inversions sense posar remei a l'espoli fiscal que patim. Amb la proposta del Partit Popular l'Estat segueix decidint el sistema de finançament, segueix amb potestat per imposar-nos tots els mecanismes d'anivellament que vulgui, segueix fent possible que les Illes Balears aportin a l'Estat el 15% del seu producte interior brut. I és que açò és el problema fonamental i açò no ho dic jo, o no només ho dic jo, ho diuen els més prestigiosos economistes, i fins i tot, per cert, ho deia l'altre dia el president Matas a una resposta parlamentària, quan afirmava textualment:

“A mi que em cedeixin el 50% de l'IRPF, si tanmateix després em fan tornar els doblers a Madrid, no em serveix de res”.

Efectivament, però malgrat aquestes paraules del president, el Partit Popular presenta una proposta que, després de despullar-la de retòrica, no modifica res i ens força a seguir sent un país dependent, sotmès als interessos econòmics de Madrid.

I és que per solucionar aquest problema cabdal per al nostre autogovern només hi ha una solució possible i justa: el sistema de concert econòmic, un sistema just i solidari i perfectament constitucional, que solucionaria d'una vegada per totes els nostres problemes de finançament. Així ho afirmava, per cert, un parlamentari amb més experiència que jo, quan deia:

“Tampoco podemos admitir la objeción de que el sistema de concierto pudiera ser inconstitucional o aconstitucional, porque nosotros encontramos un asiento constitucional perfecto en el apartado 3 del artículo 57 de la Constitución, que dice que mediante ley podrá regularse el ejercicio de las competencias financieras. Por consiguiente, creemos que nada, absolutamente nada se opone en la Constitución, y que incluso este apartado que acabo de leer invita a pensar en sistemas de colaboración financiera entre el Estado y las comunidades autónomas, entre las cuales cabría perfectamente este sistema de convenio o concierto”.

Són paraules pronunciades des d'aquesta mateixa tribuna pel Sr. González Ortea, portaveu del Partit Popular el 29 de gener del 1991. Això té ser incoherents, això té moure's segons bufi el vent, que llavors les paraules pronunciades es converteixen en acusacions i que el Diari de Sessions, en lloc de ser un aliat com ho és per a tots, es converteix en un testimoni incòmode.

Deman, llavors, a tots els grups de la cambra que se sumin a la proposta de concert, que per sobre de partidismes i obediències degudes apostin per l'únic sistema de finançament que garanteix un veritable autogovern per a les Illes Balears, el sistema de concert, que a la nostra proposta anomenam Pacte econòmic de les Illes Balears, que, per cert, garanteix el finançament de la comunitat autònoma, però també garanteix, amb capítols específics, el finançament dels municipis i dels consells insulars.

Però vull seguir, mentre em quedi temps per fer-ho, anomenant les nostres discrepàncies amb la proposta de mínims del Partit Popular, que n'hi ha més. Puc parlar llavors de la negativa del Partit Popular a incorporar un títol específic de drets i deures dels ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears. El nostre grup parlamentari va aportar a la ponència una redacció articulada, assenyada, moderada, tranquil·la, el Partit Popular s'ha negat a incorporar-la amb l'excusa que no tindria cap validesa jurídica, però jo, que som molt mal pensat, pens que el motiu real és un altre: la incorporació d'un títol així esdevindria un compromís per a l'acció del Govern, esdevindria un camí marcat que el Govern estaria obligat a respectar a tota la legislació que portés al Parlament, esdevindria un paràmetre que faria impossible o molt difícil la discrecionalitat en les mesures del Govern pel que fa als drets de la persona. I açò, com que jo som mal pensat, pens que és el que no pot acceptar el Partit Popular.

Podria seguir, *ad infinitum*, enumerant les nostres discrepàncies, podríem parlar de la renúncia a establir un sistema de justícia propi, efectivament propi; podria parlar dels retalls, profunds retalls a la proposta de títol competencial que, amb dos redactats diferents, el nostre grup ha presentat en solitari; podríem analitzar el marc esquifit en què es deixen les possibles relacions amb altres comunitats autònomes.

Però tornem on hem començat, tornem a la nostra concepció d'autogovern; per al PSM-Entesa Nacionalista els pobles de les Illes Balears, representats en aquest Parlament tenen el dret a decidir sobre allò que més els convé a cada moment sobre els seus presents i el seu futur, sobre el seu status polític i les seves institucions, sense tuteles ni coaccions, sense vetos ni benediccions, els pobles de les Illes Balears són sobirans per elegir el seu camí, i això és el que hauríem de reflectir en aquest Estatut.

No vull ni puc allargar-me gaire més, i en aquest sentit vull acabar la meua intervenció fent una apel·lació final al Partit Popular, el partit que ostenta el Govern de les Illes

Balears i la majoria en aquesta cambra, i ho vull fer amb una frase d'un dels referents històrics de la dreta espanyola, per si així ho entenen millor; deia Cánovas del Castillo que *“En política no hay que desear ninguna otra cosa más que lo que sea realizable”*.

Senyors del Partit Popular, no hi ha excuses, avui comptar amb un Estatut de primera és realitzable, avui equiparar les llengües és realitzable, avui millorar el finançament és realitzable, avui la situació política ho fa realitzable, una altra cosa és que la seva obediència a Madrid ho faci impossible.

Gràcies.

(Aplaudiments)